

Təbabətə bağlıydı onun bütün həyatı,
Durmadan çalışardı...
Hidayətin arzusu zirvəyə çatmaq idi,
Bu amalla yaşardı!..
Hər gün özü özünə o, hesabat verərdi,
Görüləsi işləri vaxtında, vədəsində
Yerinə yetirərdi...

* * *

Dərslər çox çətin idi...
Bu cür olacağını düşünmürdük heç vədə.
Tədrisə daxil oldu neçə fənn də get-gədə.
Bu seçilib-sayılan, ciddi elm ocağına
Axır ki, uyğunlaşdıq!..
Yuxu nədir, bilmədik;
Gecə-gündüz çalışdıq...
Əvvəlki iki kursun öhdəsindən gəldik biz,
Yaxşı qiymətlər aldığımız, olmadı kəsirimiz.
Üçüncü kursa keçdik.
Üçüncü kursda artıq, bəzisi də özünü
"Yarım həkim" bilirdi.
Harda xəstə görsəydi, köməyinə gələrdi...
Biz əlavə üç il də təhsil almalı olduq,
Nəhayət başa çatdı tələblik illəri...
Təyinat günü gəldi.
Adlar bir-bir çəkildi...
İxtisaslara uyğun göndərişlər verildi
Hər tərəfə, hər yana.

Düşdü əzizimizin adı TİBB TARİXİNƏ!!!
Zəhməti sayəsində parlayıb, çıxdı önə!..
Bizim ulu babamız "Cəhd çarığ yırtar!.." - deyib.
Amasiyadan gələn sarı papkali oğlan
Professor titullu, ən məşhur cərrah oldu!
Onun sarı papkası təbriklərlə doldu!..

* * *

İsayev Hidayət Bilal oğlu 04 sentyabr 1944-cü ildə Qərbi Azərbaycanın Amasiya rayonunda anadan olub. Güllübuluq kənd orta məktəbini gümüş medal ilə və 1967-ci ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Həmin ildə Sovet ordusu sıralarına həkim-zabit kimi çağırılıb. 1970-1972-ci ilədək Kirov adına Hərbi Akademiyasının Cəbhə üçün yüksək ixtisaslı kadr hazırlayan 1-ci fakültəsini bitirib. (Bu - digər qoşun növü zabitləri üçün mövcud olan General akademiya bərabər olmaqla həm yüksək sənəti ixtisas verir və həm də yüksək ali rütbə almaq üçündür). 1972-ci ilin noyabr ayında Vyetnam respublikasına 6 aylığa Səhra Hospitallarında cərrah işləmək üçün ölkəyə ezam edilib. Çünki Sovet İttifaqı arasında münafişə baş verdiyindən, 6 aydan sonra əvəz olunmadığından, orada 2 il qalmalı olub. Son bir ildə Baş-boyun və onurğa sütunu yaralarını müalicə edən hospitalın aparıcı cərrah vəzifəsini yerinə yetirib. SSRİ-yə qayıtdıqdan sonra Tbilisi

SARI PAPKALI TƏLƏBƏ

(poema)

*Tibb elmləri doktoru, professor, məşhur cərrah
İsayev Hidayət Bilal oğluna ithaf edirəm*

P.S. Hələ orta məktəbdə aşağı siniflərdə
Hidayət oxuyarkən,
Həsəd aparırdı o, əlaçı şagirdlərə...
Elə buna görə də dərslərə can yandırdı, -
Cəhdi, inadkarlığı onu alovlandırdı!..
Çalışıb gecə-gündüz, əsl əlaçı oldu!..
Keçdi "əlaçılıarı".
...O, həmişə deyirdi:
- Hansı sənətdə olsam, birinci olmalıyam!
İstəyirəm tarixdə bir gün mən də iz qoyam!..

* * *

Biz Tibb institutunda onunla tanış olduq...
Birgə təhsil alardıq.
Biliyə yiyələnib,
Tibb bələd olardıq.
Dərslərdə oturdıq başımızda ağ papaq,
Əynimizdə ağ xələt.
Hər yan ağappaq idi...
Bizim arzularımız işıq saçdı nəhayət!..
Aramızda çox ciddi, qarayanız, ortaboy
Bir tələbə də vardı;
Adı Hidayət idi.
Sarımtıl papkasının
İçərisinə qələm, dəftər-kitab yığırdı...
Hara getsə, o papka qoltuğundan düşməzdi;
Gah kitabla dolardı,
Gah da ki, boşalardı.
Müəllimlərə diqqətlə qulaq asmaqdan ötrü,
Qabaqda oturardı.
Evə də gedən zaman papkasını bağlayıb,
Qoltuğuna vurardı.
Şax gedib, şax gələrdi,
Əyilməzdi qaməti.
Onun bütün dərslərdən "əla" idi qiyməti!
O şərt qoydu: "Hər işdə birinci olmalıyam!..
Dözdü hər əziyyətdə...
Tez oyandı, gec yatdı.
Kasıblığı da daddı,
Az yeyib, çox işlədi...
Amma bununla belə, məqsədinə də çatdı!..
Elə tələbə ikən, boğazından kəsərək,
Çörəyinin puluyla xaricdən gətirdərdi
Tibbi ədəbiyyatı...
Klinikalarda keçdi gününün çox saati.

Hidayət də çağırıldı təyinat otağına,
Düz qabağa keçdi o,
Heç kəsin seçmədiyi ixtisası seçdi o.
Seçdi o cəsur oğlan -
Öluncə ürəyində qəlpə gəzdirən hərbiçi
Atasının yolunu!..
Sürəkli alqışlarla təbrik etdilər onu!
Gözlərdə yaş göründü...
Nəhayət ki, salonda
Müqəddəs Vətəni bütün qəlbiylə sevən
Bir vətəndaş görüdü!..
O, bir müddət əzmlə ordu sıralarında
Hərbi həkim işlədi.
Düzünü desək, bu iş ürəyincə deyildi...
Qabağa getmək idi Hidayətin məqsədi!..
Bunun üçün o bir gün yekun qərara gəldi:
"Hərbi Akademiyanı qurtarmalıyam!" - dedi.
Sırası hərbi həkim dediyini elədi!..
1972-ci ildə yeni işiylə bağlı
Qərargah tərəfindən onun əmri verildi.
Səhra qospitalında cərrah işləmək üçün,
Vetnama göndərildi.
Sözsüz ki, onun üçün ilk aylar çətin oldu,
Çətinliyi artdıqca, bərkidi, mətin oldu!..
O, adət etmədiyi şərəitə alışdı...
Mehriban millət idi;
Nədənə, ellimizə xoş gəlirdi dilləri...
Hidayət gecə-gündüz hospitalda çalışdı,
Minlərlə hərbiçilərə şəfa verdi əlləri!..
Hidayətin şöhrəti yayıldı hər tərəfə,
Medallarla bəzəndi sinəsi dəfə-dəfə.
Bütün zamanlar üçün
O, Hanoy şəhərinin fəxri vətəndaşıdı!
O, yalnız cərrah deyil,
Həm də çiyinlərində qeyrət simvolu olan
Zərli paqon daşıdı!..
Dəyərli eloğlumuz müddətini bitirib,
Qayıtdı ölkəmizə.
Gəlişiyə, bolluca sevinc bəxş etdi bizə!..
Onun elmi işləri neçə illərdən bəri
Çəkdiyi əziyyətin əsasında yarandı.
İllərcə topladığı bütün materiallar
Zəkasının nurunda "xəlbirləndi", "darandı"...
O, dissertant qismində Moskvaya çağırıldı;
Doğmaları, dostları təbrik üçün gül aldı.
Sarı papkası yenə qoltuğunda göründü,
Ayrılmaz "dostu" onu "ZİRVƏYƏ"
yola saldı...

1982-ci ildə müdafiə etdi;
Namizədlik adına layiq görüldü işi.
Ona qol-qanad verdi birinci yüksəlişi!..
1991-ci ildə yenə də Moskvada müdafiə etdiyi
Elmi işinə görə "DOKTOR" adını aldı!..

Dairə hospitalında cərrah işləyib. 1974-cü ildə hərbiçidən istefa edərək, Bakıda Respublika xəstəxanasının neyrocərrahiyyə şöbəsində əyani aspiranturaya daxil olub. 1982-ci ildə "Şəkərli diabetli xəstələrdə kəskin appendisit və kəskin xolesistitin cərrahi müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edib. Orada 1991-ci ildə "İrinli peritonitin kompleks müalicəsi" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək, 1994-cü ildə Respublikada ilk dəfə M.A. Topçubaşov adına tədqiqat laboratoriyası təşkil edərək, ona rəhbərlik edib. 1999-cu ildə cərrahiyyə ixtisası üzrə professor adını alıb. (2 növlü professor var: biri kafedra üzrə, ikincisi ixtisas üzrə. İxtisas üzrə professor tək-tükdür). 1999-cu ildən 2022-ci ilə kimi Elmi cərrahiyyə Mərkəzinin Elmi işlər üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışıb. Yaş həddinə görə vəzifədən istefa edərək, Baş elmi işçi vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirib. 400-dən çox elmi məqalənin və tezislərin, 5 kitabın (2-si dərslük) müəllifidir. Onun rəhbərliyi altında 4 elmlər doktoru və 23 elmlər namizədi müdafiə ediblər. Dünya Cərrahlar Cəmiyyətinin, Rusiya Federasiyası cərrahlar cəmiyyətinin, Türkiyə cərrahlar cəmiyyətinin üzvüdür. 1995-ci ildə Türkiyədə imtahan verərək, Türkiyənin uzman gənəl cərrahı adını alıb. Beyin xəstəlikləri, qarın boşluğu orqanlarının xəstəliklərini və iltihabi-septik xəstəliklərin cərrahi müalicəsini yüksək professionalıqla minlərlə xəstədə apararaq, onları sağlamlıqlarına qovuşdurubdur. İlk dəfə "Cərrahi xəstəliklərin patofiziologiyası" dərsləri və həmçinin Azərbaycan dilində "Klinik və operativ irinli cərrahiyyə" də ilk dəfə onun tərəfindən yazılıbdır. 3 qızı, 1 oğlu var. Hanoy şəhərinin fəxri vətəndaşıdır. Səhiyyə əlaçısı nişanına və Səhiyyə Nazirliyinin fəxri fərmanına layiq görülmüşdür.

Ramiz MÖVSÜM